

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
19-300 EŁK, ul. T. Kościuszki 28A
skr. poczt. 32
tel./fax 87 619 45 51, 87 619 45 52
REGON 790277132 NIP 848-16-43 655

SPRAWOZDANIE

z realizacji

**Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021
za 2019 r.**

Ełk, 13 luty 2020 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/288/2017 Rady Gminy Ełk z dnia 27 stycznia 2017r. planowany jest do realizacji w latach 2017 – 2021.

Monitorowaniem realizacji *Gminnego Programu* oraz czuwaniem nad prawidłowym wykonywaniem zadań zajmuje się Koordynator *Gminnego Programu* - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku.

Zgodnie z zapisami *Gminnego Programu*, Koordynator raz w roku składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu* i działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Opracowanie i realizacja *Programu* ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc; zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych; profesjonalnej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą; prowadzenie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy; dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem; propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; motywowanie społeczności lokalnych, mass mediów, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

Adresatami Gminnego Programu są:

1. Ofiary i sprawcy przemocy.
2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci.
3. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy sądu, policjanci, wychowawcy, kuratorzy, terapeuci, socjoterapeuci, pracownicy służby zdrowia, duchowni).
5. Przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi).
6. Społeczeństwo.

Realizatorami Gminnego Programu są:

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- Komenda Powiatowa Policji w Ełku;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Ełk;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ełku;
- Placówki oświatowe;
- Służba zdrowia;
- Sąd Rejonowy w Ełku;
- Prokuratura Rejonowa w Ełku;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku,
- Inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Niniejsze opracowanie przygotowane zostało w oparciu o informacje uzyskane

od podmiotów współrealizujących *Program* oraz działających w Zespole Interdyscyplinarnym, które dzięki podejmowanym inicjatywom realizują działania, wynikające z *Gminnego Programu* i mają na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Systematyczna ewaluacja *Programu* stanowi podstawę do jego doskonalenia, a co za tym idzie, wprowadzenia ewentualnych korekt, nowych rozwiązań wynikających z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących *Program*.

I. Cel główny w ramach Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zakłada osiągnięcie następującego celu głównego: przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Ełk i zapewnienie ochrony jej ofiarom.

Cel główny był realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.
2. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
4. Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe były realizowane m.in. przez:

1. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec problemu przemocy w rodzinie,
2. Wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. Edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
4. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
5. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

W 2019 roku, z myślą o mieszkańcach gminy Ełk wiele instytucji i organizacji podejmowało wiele inicjatyw i działań zwiększających świadomość mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz kontynuowano wprowadzanie licznych działań przeciwdziałających występowaniu przemocy:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku

- na przełomie 2016/2017 opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 (Uchwałą Nr XXXIX/288/2017 Rady Gminy Ełk z dnia 27 stycznia 2017r., został przyjęty do realizacji), w zespole ds. opracowania programu uczestniczyło 11 osób, w tym 4 pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku,
- zorganizowano i zrealizowano kampanię „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” w dniach 18.02.–24.02.2019r. (dyżury specjalistów),

- udział w szkoleniu dotyczącym pomocy dziecku z rodziny z problemem przemocy (2 osoby),
- udział w konferencji w ramach kampanii „Biała Wstążka - STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET” organizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku (3 osoby),
- 5 osób (matka z 4-gim dziećmi) skierowano do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Eł.

Urząd Gminy w Ełku

- zorganizował spotkanie integracyjne p.n. „Jakie są możliwości naszego pokolenia” (100 osób),
- 5 osób wzięło udział w szkoleniu „Wpływ uzależnienia na funkcjonowanie rodziny. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego”,
- zorganizował kolonie dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z terenu Gminy Ełk (50 uczestników),

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku

Do Komisji wpłynęło 33 wnioski o przymusowe leczenie od alkoholu, z czego 4 wnioski były w rodzinach, które zostały objęte procedurą Niebieskiej Karty.

Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Ełckiej/ Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Ełckiej.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Ełckiej – przebywało 3 osoby przez 175 osobo/dni.

Dom Św. Faustyny- Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej

- realizował porady psychologa (228 porad/ 16 osób), pedagoga 28/9 osób),
- organizował zajęcia dla rodziców „Wzmacnianie kompetencji wychowawczych, kształtowanie umiejętności rozwiązywania sytuacji trudnych bez przemocy” (11 zajęć/ 8 uczestników),
- przeprowadził zajęcia dla dzieci i młodzieży „Co to jest agresja. Dlaczego ludzie zachowują się agresywnie” (1 zajęcia/9 uczestników, Zajęcia kształtujące kompetencje emocjonalno- społeczne, umiejętności współpracy i rozwiązywania konfliktów „bez przemocy” (12 zajęć/ 17 uczestników), „zajęcia integracyjne - bawimy się, lubimy się” (1 zajęcia/ 6 uczestników), przeciwdziałanie przemocy – „Reaguję - pomagam” (6 uczestników),
- przeprowadził zajęcia dla pracowników „Różne źródła i przejawy trudnych zachowań wychowanków w placówce opiekuńczo- wychowawczej” (2 uczestników),
- jedna osoba wzięła udział w szkoleniu „Techniki radzenia sobie ze złością swoją i innych oraz agresją,

Zespół Szkolno - Przedszkolny w Nowej Wsi Ełckiej

- udzielała porad (pedagog 1 porada/ 1 osoba, inne porady 3 /6 osób),

- uczestniczył w Centrum Wspierania Inicjatyw dla Życia i Rodziny „Szkoła Przyjazna Rodzinie (334 uczestników),
- realizował kampanię „Biała Wstążka” (334 uczestników),
- rozpowszechniał ulotki (97 szt.) i ogłoszenia (3),
- uczestniczył w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych,

Szkoła Podstawowa w Woszczelach:

- udzielała porad (pedagog 2 porady/ 1 osoba),
- uczestniczyła w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych,
- zorganizowała jedną pogadankę, w której wzięło udział 134 osoby,
- szkolenie „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu” (100 dzieci, 25 pracowników szkoły),
- zorganizował zajęcia profilaktyczne i edukacyjno - informacyjne dla dzieci i młodzieży (129 osób)
- rozpowszechniał plakaty (3szt.), ulotki (20 szt.), kierował do specjalistów (1 osoba),

Szkoła Podstawowa w Mrozach Wielkich:

- udzielał porad (pedagog 10 porad/ 10 osób),
- wziął udział w kampanii „Biała Wstążka” (90 uczestników),
- zorganizował imprezy o charakterze profilaktyczno- edukacyjno- informacyjnym (1 festyn/90 uczestników, 2 pogadanki/90 uczestników),
- pedagog przeprowadził samo szkolenie nt. zachowań autoagresywnych (3 szkolenia dla dzieci i młodzieży/30 uczestników, 1 szkolenie dla pracowników/ 1 uczestnik),
- przeprowadził zajęcia dla dzieci i młodzieży „jestem bezpieczny” (2 zajęcia/ 90 uczestników),
- rozpowszechniał informacje o możliwościach i formach udzielania pomocy osobom uwięzonym w przemoc (2 broszury, 3 plakaty, 1 skierowanie do specjalistów),

Komenda Powiatowa Policji w Ełku

- zorganizowała szkolenie „Interwencje domowe w związku z przemocą w rodzinie. Zadania i rola Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (1 szkolenie/ 41 uczestników),
- uczestniczyła w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Ełku,

- wziął udział w Kampanii „Biała Wstążka” realizowanym przez MOPS w Ełku i GOPS w Prostkach (1 osoba),
- Szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach programu osłonowego „Razem dla rodziny”,
- rozpowszechniał broszury (15szt) plakaty (1 szt.), ulotki (30 szt.), skierowania do specjalistów (10).

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w skład, którego wchodzi m.in. przedstawiciele pomocy społecznej, policji, prokuratury, sądu, służby zdrowia, oświaty, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych podmiotów i organizacji został powołany Zarządzeniem Nr 538/2010 Wójta Gminy Ełk z dnia 10 lutego 2010 r. ze zm. Na koniec 2019r. obowiązywało Zarządzenie Nr 721/2017 Wójta Gminy Ełk z dnia 23 października 2017r. ze zm. (Zarządzenie Nr 1/2018 z dnia 26.11.2018r.) w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego. Zgodnie z Zarządzeniem w ZI jest 20 instytucji, w tym 37 członków.

W 2014r. zostały ponownie podpisane porozumienia z ZI Gminy Ełk ze wszystkimi współpracującymi podmiotami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2019r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2019r. procedurą Niebieskiej Karty zostało objętych 31 rodzin, zaś Grupy Robocze pracowały nad 39 sprawami procedur Niebieskiej Karty, na których zajmowano się sprawami związanymi z przemocą w rodzinie – głównie psychiczną, fizyczną i ekonomiczną (8 NK zostało wszczętych w 2018r. oraz 31 wszczętych w 2019r.). Większość procedur z 2019 r. zostało wszczętych przez przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Ełku (3 NK przez przedstawicieli OPS). Ogółem odbyło się 41 posiedzeń grup roboczych.

W spotkaniach Grup roboczych średnio pracowało 2 - 6 przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, natomiast w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego brało udział średnio 12 osób.

W celu realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku kontynuował współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku na podstawie porozumienia podpisanego w dniu 03.02.2017 r. (porozumienie obowiązuje od 03.02.2017 r. do 31.12.2020 r.). W 2019 r. do udziału w programie skierowano 4 osoby (2 osoby rozpoczęły program, nikt nie ukończył programu).

W 2019 r. przeprowadzono dwa badania ankietowe wśród przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego. Badanie posłużyło dokonaniu analizy jakościowej i ilościowej realizacji *Gminnego Programu* oraz pracy członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2019r. zorganizowano szereg spotkań dotyczących przemocy w rodzinie w Świetlicach Gminnych (Straduny, Mostoły, Kałęczyny).

Tabela 1. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w latach 2017 – 2019.

Rok	2017	2018	2019
Liczba rodzin	46	39	31

Źródło: opracowanie własne GOPS.

Analizując powyższą tabelę, nadal utrzymuje się tendencja spadkowa.

Tabela 2. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2017–2019 przez poszczególne instytucje.

Instytucja wszczynająca	2017	2018	2019
OPS	1	3	3
PCPR	-	-	-
GKRPA	-	-	-
Policja	43	35	28
Oświata	2	1	-
Ochrona zdrowia	-	-	-

Źródło: opracowanie własne GOPS.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2019 r. zmniejszyła się liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK.

III. Finansowanie

W 2019 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 15405,29 zł.

V. Podsumowanie, uwagi, rekomendacje

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ełk, wzorem lat ubiegłych były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach.

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” wdrażano procedury i standardy działania Zespołu. Na terenie Gminy Ełk funkcjonują instytucje zapewniające wszechstronną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Osobom stosującym przemoc w rodzinie zapewniono możliwość uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym.

Wypracowane kierunki działań podejmowane były zgodnie z harmonogramem realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021*.

Podejmowane były liczne działania profilaktyczno – edukacyjne oraz szkoleniowe, skierowane bezpośrednio do mieszkańców, jak i do specjalistów udzielających pomocy i wsparcia mieszkańcom gminy Ełk w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czy przerwania przemocy.

Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzież, osób niepełnosprawnych i starszych.

Świadomość zarówno ofiar, jak i sprawców przemocy w rodzinie, że mogą zwrócić się po pomoc i ją uzyskać jest niezwykle ważnym czynnikiem przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspólne działania mają większą szansę powodzenia.


Wnioski na dalsze lata realizacji *Gminnego Programu*:

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie policją, ośrodkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Rozwijanie partnerskiej współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym Miasta Ełk.
3. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a głównie szeroko pojętej edukacji rodziców/ opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy, edukację osób doświadczających przemocy.
4. Rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym. Szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań.
5. Wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m.in. poprzez wykorzystanie pracy socjalnej oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.
6. Realizacja przedsięwzięć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjum.
7. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, wizytach studyjnych, dobrych praktykach, itp.
8. Wspieranie działalności świetlic w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Udział w kampaniach promujących relacje międzyludzkie bez stosowania przemocy.


Wyjaśnienie zastosowanych skrótów:

DPS – dom pomocy społecznej
OIK – ośrodek interwencji kryzysowej
ZSS – zespół szkół samorządowych
SP – szkoła podstawowa
PPP – poradnia psychologiczno – pedagogiczna
OPS – ośrodki pomocy społecznej
GOPS – gminny ośrodek pomocy społecznej
MOPS – miejski ośrodek pomocy społecznej
PCPR – powiatowe centrum pomocy rodzinie
PLU – poradnia leczenia uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
NZOZ – niepubliczny zakład opieki zdrowotnej
GKRPA – gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
ZI – zespół interdyscyplinarny

Sporządziła:

Marzanna Ratyńska - Przewodnicząca ZI 

Sprawdziła:

Barbara Danilewicz - Zastępca kierownika 

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ełku
Adam Ostrowski